

Raadsvergadering	10 september 20019
Volgnummer	82-2019
Onderwerp	Beleidskader Jeugd Zuid-Limburg 2019-2022
Programmanummer	6 Sociaal domein
Registratienummer	2019.15596
Collegevergadering	28 mei 2019
Portefeuillehouder	Wethouder Jongen
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	V Rond, de Telefoonnummer: 043-350 5686 vanessa.de.rond@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Beleidskader Jeugd Zuid-Limburg 2019-2022 bijlage 3 Bijlage bij beleidskader: 'Wat gaan we daarvoor doen?' bijlage 4 Oplegger bij beleidskader: Interview Wethouder Jongen bijlage 5 Advies adviesraad sociaal domein Maastricht bijlage 6 Reactie brief adviesraad sociaal domein bijlage 7 Advies Jongerenraad jeugdzorg

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Vanuit de Jeugdwet heeft elke gemeente de plicht om een beleidskader Jeugd op te stellen. In 2014, vlak voor de decentralisatie, is een beleidskader opgesteld voor de periode 2015-2018. Daarom is het nu tijd om voor de komende jaren een nieuw beleidskader vast te laten stellen voor het beleidsterrein Jeugd. Op het gebied van Jeugd wordt intensief samengewerkt op schaal van de regio Zuid-Limburg. Daarom is het beleidskader ook opgesteld op schaal van Zuid-Limburg. Het bevat een vijftal transformatiedoelstellingen (uitgaan van eigen kracht en sociaal netwerk, hulp integraal vormgeven, eerder de juiste hulp, ontzorgen en normaliseren en meer ruimte voor de

professional), die de komende jaren middels concrete thema's en acties worden vormgegeven. Het nastreven van deze doelen moet een positief effect hebben op de inhoudelijke vormgeving van jeugdhulp alsook op het financieel resultaat. In het beleidskader vanaf 2019 wordt aangegeven waar we nu staan (qua cijfers en inhoudelijk) en welke prioriteiten er gelegd worden voor de komende jaren.

Beslispunten

Vaststellen beleidskader Jeugd Zuid-Limburg 2019-2022

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Vanuit de Jeugdwet heeft elke gemeente de plicht om een beleidskader voor Jeugd op te stellen. Het vaststellen van een beleidskader is een bevoegdheid van de Raad.

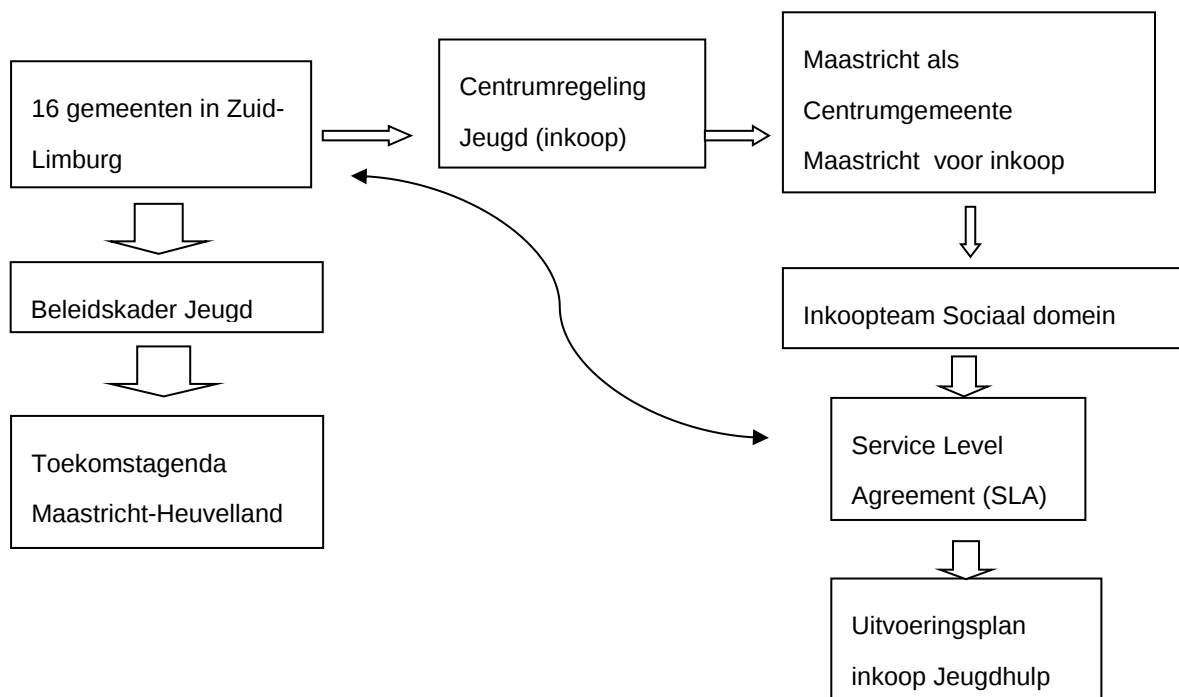
In 2014, vlak voor de decentralisatie, is een beleidskader Jeugd Zuid-Limburg opgesteld voor de periode 2015-2018. Daarom is het nu tijd om voor de komende jaren een nieuw beleid vast te laten stellen voor het beleidsterrein Jeugd voor de thema's die we samen doen in Zuid-Limburg. Op het gebied van Jeugd wordt intensief samengewerkt op schaal van de regio Zuid-Limburg. Daarom is het beleidskader ook opgesteld op schaal van Zuid-Limburg. In het nieuwe beleid wordt voortgegaan op de doelstellingen die in het beleidskader 2014-2018 staan opgenomen. De transformatiedoelen blijven nagenoeg gelijk. Deze zijn ook landelijk opgesteld. In het beleidskader vanaf 2019 wordt aangegeven waar we nu staan (qua cijfers en inhoudelijk) en welke prioriteiten er gelegd worden voor de komende jaren.

Het beleidskader vormt een Zuid-Limburs kader voor het beleid op het gebied van Jeugdhulp, dat voor onze gemeente en voor de regio Maastricht-Heuvelland verbreed wordt met WMO en Participatie in de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland.

Het beleidskader vormt de basis voor het inkoopbeleid op het gebied van Jeugdhulp dat tevens op schaal van Zuid-Limburg wordt vormgegeven en uitgevoerd wordt door centrumgemeente Maastricht.

In onderstaande illustratie is de positionering van dit beleidskader weergegeven:

2. Gewenste situatie

Het beleidskader levert een bijdrage aan de gestelde maatschappelijke opgaven vanuit de Toekomstagenda en het coalitieakkoord:

- Het realiseren van een inclusieve, energieke en economisch vitale samenleving met inwoners die zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven en naar eigen vermogen mee kunnen doen.
- Het realiseren van een kwalitatief, toegankelijker en beter betaalbaar systeem van ondersteuning en zorg.
- Het realiseren van meer maatschappelijk rendement.

Door te werken aan de gestelde doelen en prioriteiten in het beleidskader, uitgewerkt naar thema's in de bijlage 'wat gaan we daarvoor doen?', wordt er een bijdrage geleverd aan de transformatie van de jeugdhulp in onze regio en onze stad. Dit moet opleveren dat hulp integraal bekeken en ingezet wordt, er veel meer regie komt te liggen bij het gezin, jeugdhulp veel meer preventief wordt ingezet en professionals veel meer ruimte krijgen om te doen wat nodig is in plaats van wat hoort volgens de regels. De vijf transformatiedoelen zijn samengevat in onderstaande illustratie:

Raadsvoorstel

Hiermee moeten we meer gaan werken aan een transformatie in de 'leefwereld' (het versterken van gezinnen en reguliere voorzieningen) terwijl we afgelopen jaren vooral bezig zijn geweest met een goede inrichting van de 'systeemwereld' op het gebied van jeugdhulp (inkoopafspraken, digitalisering berichten tussen aanbieders en gemeenten etc).

Deze transformatieve manier van werken moet ook een bijdrage leveren aan het terugdringen van het tekort op jeugdhulp.

Wat betekent dit voor Maastricht?

De afgelopen jaren hebben we binnen Maastricht geïnvesteerd in:

- De inrichting van knooppunten binnen scholen om de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs te versterken en hulpvragen vroegtijdig op te kunnen pakken.
- Het inzetten van de Praktijk Ondersteuner Jeugd bij de huisartsen (POH Jeugd) om een brede vraagverheldering te kunnen doen en preventief in te zetten op problematiek, met als doel het voorkomen van zwaardere (GGZ) hulp.

- Het gebruik van het 1G1P1R binnen team Jeugd, als vereiste voor toewijzing van hulp, met als doel om zowel binnen de gemeente als bij partners een brede integrale werkwijze te realiseren.
- Het integraal werken aan (jeugd)problematiek, bijvoorbeeld binnen de pilot van het integraal gebiedsteam (IGT) en de opstart van de 50 gezinnen aanpak. Hiermee wordt jeugdproblematiek in een breder perspectief geplaatst en wordt de oplossing soms ook gevonden op een andere plek dan bij de inzet van jeugdhulp.
- Het professionaliseren van team Jeugd op het gebied van opdrachtgeverschap naar aanbieders van jeugdhulp toe, met als doel om te sturen op de juiste inzet van hulp (zowel inhoudelijk als financieel).
- Het nemen van procesregie op de meest complexe casussen waar sprake is van een crisisinterventie of gesloten jeugdhulp met als doel het versnellen van de inzet van passende hulp en een efficiëntere inzet van middelen.
- Het investeren in een vrijetijdscoach die ervoor zorgt dat professionele jeugdhulp afgeschaald kan worden naar reguliere vrijetijdsbesteding.
- Het opzetten van een leefhuis waar voor kinderen die niet meer thuis kunnen wonen een veilige verblijfsplek gecreëerd wordt, dichtbij hun leefomgeving en met integrale inzet van hulp ter plekke.
- Het breder inzetten van kinderopvang op sociaal-medische indicatie waarbij gezinnen worden ontlast en hun draagkracht wordt vergroot;
- Het realiseren van een inloopvoorziening (@Ease) waarbij jongeren met psychische problematiek laagdrempelig over hun problemen kunnen praten.

Waar we afgelopen jaren tegenaan gelopen zijn:

- Beperkte continuïteit in personeel: zowel bij gemeenten, jeugdhulpaanbieders als Gecertificeerde Instellingen. Dit heeft gezorgd voor minder effectieve en efficiënte inzet van hulp.
- Wachttijden bij sommige jeugdhulpaanbieders. Vooral bij GGZ aanbieders speelt er soms frictie, vanwege een tekort aan psychiaters in de regio.
- Een aantal aanbieders zijn financieel in problemen gekomen of zelfs failliet gegaan.

- Verkokerde werkwijze en financiering: dit maakt integraal kijken en werken nog moeilijk. De methodiek 1G1P1R is nog niet optimaal geïmplementeerd.
- Gebrek aan kennis over ons jeugdhulpaanbod in de eerste jaren waardoor er veel aanbieders gecontracteerd zijn, wat geleid heeft tot veel administratieve rompslomp en een lastige sturing.
- De basis was nog niet op orde: de inkooporganisatie en administratieve afhandeling dienden nog opgezet te worden in de eerste jaren na de decentralisatie.

Een aantal van deze knelpunten dateren al van voor de decentralisaties (verloop personeel, tekort aan psychiaters, wachttijden, verkokering). Door het budgettaire probleem van de gemeente Maastricht (en de regio Zuid-Limburg) is er een extra knelpunt bijgekomen, waardoor gemeenten genoodzaakt zijn om strakker te sturen op een efficiënte inzet van jeugdhulp. Er is afgelopen jaren gewerkt aan deze knelpunten maar oplossing van deze systeemfricties vergt een langere periode. Daarom blijven de transformatiedoelen voor de komende jaren nog gelijk aan de afgelopen periode. Hieronder kunt u lezen waar we nu staan.

Waar staan we nu en wat gaat we anders doen?

De uitgangssituatie van Maastricht en Zuid-Limburg is anno 2019 een hele andere dan in 2015. We hebben veel meer zicht op het gebruik van jeugdhulp in onze gemeente/regio en op onze aanbieders. We hebben zicht op hoe jeugdhulpaanbod zich tot elkaar verhoudt (waterbedeffect) waardoor we nu beter in staat zijn om gericht in te kopen (zoals de inkoop van crisis). We hebben de basis ingericht voor wat betreft het berichtenverkeer tussen gemeenten en aanbieders (toewijzingen zorg tot en met declaraties). We hebben de beschikking over maandelijkse managementinformatie en prognoses. We hebben geëxperimenteerd met nieuwe soorten jeugdhulp (bijvoorbeeld de leefhuizen) en geïnvesteerd in de 'vindplaatsen' van jeugdigen (huisartsen en scholen).

De komende jaren zal ingezet worden op het doorontwikkelen op al deze onderwerpen maar vooral op het versterken van de basis van onze rol als gemeente. Het integraal werken, nemen van regie en stimuleren van de eigen regie van een gezin. De transformatie van SZMH zal daarbij een belangrijke rol spelen in het echt integraal werken en verbinding maken met voorliggende voorzieningen in een gebied.

Het gaat dus om een verandering in rol, werkwijze en gedrag van onze eigen medewerkers en bij externe partners, met als doel gezinnen terug in regie te brengen en integraal en vraaggericht te ondersteunen. Waar mogelijk door voorliggende voorzieningen (scholen, kinderopvang, verenigingen) te ondersteunen.

Indicatoren

Via de monitor sociaal domein ontvangt de raad elk half jaar de gegevens van de jeugdhulp in Maastricht. Hierin staan de volgende indicatoren opgenomen:

- het aantal kinderen (%) dat in Maastricht jeugdhulp ontvangt,
- het % waarbij een Gezinsplan (methodiek 1G1P1R) is opgesteld
- de tijd tussen het aanvragen van een voorziening en de start van de hulp als ook de financiële kengetallen van de jeugdhulp.

Na vaststelling van het beleidskader door de Raad worden de indicatoren per thema die benoemd zijn in de bijlage 'Wat gaan er daarvoor doen?' toegevoegd aan de raadsmonitor.

Door het nastreven en meten van bovenstaande indicatoren krijgen gezinnen steeds meer hun regiefunctie terug en wordt deze bovendien versterkt. Hulp wordt logischer op elkaar afgestemd en zal daardoor meer effect hebben. We sturen op resultaten door jeugdhulpaanbieders hierop aan te spreken en samen een andere manier van werken te ontwikkelen. Hiertoe wordt het Gezinsplan gedigitaliseerd waardoor op schaal van een aanbieder of een gemeente inzicht ontstaat over bereikte resultaten op gestelde doelen. Ook worden in kwartaalgesprekken met aanbieders cijfers besproken als uitval en cliënttevredenheid. Hiermee zijn gemeenten steeds beter in staat om te sturen. Dit alles moet een duurzamere inzet van hulp en gezondere gezinnen tot gevolg hebben.

Argumenten

Het vaststellen van dit beleidskader op schaal van Zuid-Limburg draagt bij aan een gezamenlijke doorontwikkeling in de jeugdhulp. Door deze doelstellingen gezamenlijk na te streven ontstaat meer slagkracht en gezamenlijke expertise. Er zijn geen risico's verbonden aan het vaststellen van dit beleidskader Jeugdhulp. De beschreven doelstellingen zijn in lijn met de Jeugdwet en de thema's en acties zijn in lijn met waar we nu staan en aan werken in Zuid-Limburg.

3. Alternatieven

Het verlengen van het oude beleidskader Jeugd Zuid-Limburg.

Voordelen: Geen.

Nadelen:

- Het nieuwe plan biedt veel nieuwe inzichten, zowel cijfermatig als inhoudelijk, en een scherpere formulering van doelstellingen en prioriteiten en acties. Het borduurt voort op het oude plan en de leerervaringen van afgelopen jaren. Het biedt daarmee een verbeterd kader aan alle partners binnen het jeugdveld.
- Afgelopen periode is in gezamenlijkheid tussen de 16 gemeenten en externe partners gewerkt aan de input voor dit nieuwe beleidskader. Het is daarom geen reële optie om nu toch het oude beleidskader te verlengen.

4. Financiën.

Het vaststellen van dit beleidskader heeft geen financiële impact. De gestelde doelen zullen wel (ook) een financieel effect moeten krijgen de komende jaren. Doordat hulp eerder en passender wordt ingezet is er voorsnog wel een stijging te zien in het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp. Ondanks deze stijging van het aantal cliënten wordt er middels een 'draaiknoppenplan' aan gewerkt om het tekort op het jeugdbudget terug te dringen. De resultaten over 2018 worden in de monitor sociaal domein aan de Raad voorgelegd.

5. Vervolg.

De doelstellingen van het beleidskader worden uitgewerkt binnen de benoemde thema-werkgroepen (zie bijlage 'Wat gaan we daarvoor doen?'), binnen projectgroepen die gericht zijn op transformatie binnen de inkoop Jeugdhulp en door de uitvoerende medewerkers van Team Jeugd Maastricht.

Daarnaast wordt er binnen de bredere projectgroepen van de Toekomstagenda Maastricht-Heuvelland een bijdrage geleverd aan de doelstellingen in het beleidskader Jeugd.

Op al deze gebieden vinden er evaluaties plaats, qua intensiteit passend bij het thema of de organisatievorm. De totale evaluatie van het beleidskader Zuid-Limburg zal in samenwerking met Zuid-Limburg plaatsvinden begin 2021, in samenhang met de evaluatie van de inkoop samenwerking. De Jongerenraad Maastricht zal in deze evaluatie betrokken worden. Zij vragen daarbij specifiek aandacht voor drie thema's: Wachtlijsten, overgang 18- naar 18+ en het betrekken van jongeren bij

het beleid. Op deze onderwerpen zal het gesprek met de Jongerenraad gevoerd worden de komende jaren.

Tijdens de halfjaarlijkse monitor sociaal domein zal de Raad tussentijds op de hoogte worden gesteld van ontwikkelingen en trends op het gebied van jeugd.

6. Participatie

In het tot stand komen van de concrete doelen en acties op de benoemde thema's is samengewerkt met allerlei partijen die actief zijn op het gebied van jeugdhulp (aanbieders, scholen, Raad voor de Kinderbescherming, Rechtbank, Cliq). Tijdens een bijeenkomst naar aanleiding van de documentaire over Alicia is er input verkregen vanuit jongeren en hun ouders. Ook heeft de Integrale Adviesraad Sociaal Domein, waar de jongerenraad onderdeel van is, eind februari een advies opgeleverd over dit beleidsplan dat is meegenomen. Het antwoord op het advies van de adviesraad is bijgevoegd. Daarnaast heeft de Jongerenraad (JongR) een advies gegeven over de jeugdzorg in Maastricht naar aanleiding van de vastgestelde verordening Jeugd. Dat advies is tevens bijgevoegd. Dit advies is op 27 april met wethouder Jongen besproken tijdens een bijeenkomst van de Jongerenraad.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

R. Kleijnen.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 mei 2019, organisatieonderdeel BO Sociaal, no. 2019.15596;

gelet op de Jeugdwet 2015;

BESLUIT:

Het beleidskader Jeugd Zuid-Limburg 2019-2022 vast te stellen.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 10 september 2019.

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit